

RMK ARENGUKAVA
2011–2014

1.	Sissejuhatus	4
2.	Muudatused RMK toimimist mõjutavates välistegurites	5
3.	Organisatsiooniüleused eesmärgid	6
3.1	Rahvusvahelistele säästva metsanduse nõuetele vastav toimimine	6
3.2	Tõhus juhtimise korraldamine	7
3.3	Metsateadlikkuse tõstmine ühiskonnas	8
3.4	Teadus- ja arendustegevus	9
4.	Tegevusvaldkondade eesmärgid	10
4.1	Metsa- ja looduskaitsehaldus	10
4.2	Metsamajandus ja praktiliste looduskaitsetööde korraldamine	12
4.3	Puiduturustus	14
4.4	Külastuskorraldus ja loodusharidus	15
4.5	Metsauendusmaterjali tootmine	17
4.6	Jahindus	18
LISAD		
Lisa 1.	RMK arengukava 2009.–2010. aasta eesmärkide täitmise analüüs	20
	RMK personalipoliitika	37
	RMK kvaliteedipoliitika	39
	RMK keskkonnapoliitika	40

RMK tegevusvaldkond on viimastel aastatel märkimisväärselt laienenud, samuti on muutunud ümbritsev majanduskeskkond. Kõik see tingib vajaduse vaadata regulaarselt üle meie tegevusplaani ja arengusuuna.

Käesolev dokument täpsustab senikehtinud, aastaid 2009–2012 hõlmanud RMK arengukava eesmärke ning pikendab tulevikuvaadet aastani 2014. Ära on toodud olulisemad muudatused RMK toimimist mõjutavates välistegurites, peamised organisatsiooniülesed eesmärgid ning tegevusvaldkondade sihid. Dokumendi lisana on esitatud analüüs RMK 2009. ja 2010. aasta tegevuseesmärkide saavutamise edukuse kohta.

Kui seni piirdus RMK tegevusväli valdavalt metsaga ning fookuses oli see, kuidas igast metsaosast kätte saada ühiskonna jaoks parim väärtus, siis 2009. ja 2010. aasta töid meie jaoks kaasa uued vastutusala.

Lisaks oma puhkealadele kannab RMK alates 2009. aastast hoolt külastajate vastuvõtu eest viies Eesti rahvuspargis ja ligi 40 muul kaitsealal. Me ei ole enam puhkevõimaluste looja riigimetsas, vaid kogu Eesti loodusrikkuse tutvustaja nii eestimaalastele kui väliskülalistele. Lisandunud on ka praktiliste looduskaitsetööde tegemine riigile kuuluvatel maadel – valdkond, mille tähtsus teadmiste kasvades järjest suureneb. Tänu lisandunud vastutusele oleme veelgi selgemalt mitte ainult riigimetsade majandaja, vaid ka looduse kaitsja.

Kirjeldades RMK olemust ning sihte, peame nüüd ja edaspidi seda kõike arvestama. Tasakaalu hoidmine erinevate väärtuste vahel, säästlik metsamajandus ning looduskaitse käsikäes – kõik see peab edaspidi ka meie enesemääratluses ja visioonides kajastuma.

Jõudu eesmärkide saavutamisel!

Aigar Kallas
RMK juhatuse esimees

1. SISSEJUHATUS

RMK on 1999. aastal Metsaseadusega moodustatud riigitulundusasutus, mille ülesandeks on Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas asuva riigimetsa majandamine ning selle mitmekülgseks kasutamiseks võimaluste loomine. RMK juhtimise korraldus ning õigused ja kohustused metsa majandajana on kindlaks määratud Metsaseadusega. Eesmärgid riigimetsa majandamisele määratakse riikliku metsanduse arengukavaga.

Riigipoolsed ootused RMK-le ei ole muutunud: Eesti Metsanduse Arengukava aastani 2020 peab jätkuvalt oluliseks RMK keskkonnakaitseliste, sotsiaalsete ja majanduslike eesmärkide tasakaalu, nähes riigimetsas puiduturu stabiilsuse tagaja, metsalooduse kaitsja ja igaüheõiguse pakkuja funktsiooni. Sellest tulenevalt on määratletud RMK-le konkreetne ülesanne: tagada ühiskonna enamiku huvidele vastavate eesmärkide püstitamine ja järgimine riigimetsa majandamisel ning saavutada sellega metsapoliitikast tulenevate metsa jätkusuutliku ning efektiivse majandamise põhimõtete rakendumine riigimetsas.

Eeltoodud ülesannete täitmine kirjeldatakse lahti RMK arengukavas. Praegu kehtiva arengukava on RMK nõukogu kinnitanud 2008. aasta septembris; arengukava kehtivuse ajaks on määratud 4 aastat (2009–2012). Kuna RMK toimimiskeskonnas toimub pidevalt muutusi, samuti kasvab organisatsiooni võimekus täita talle pandud ülesandeid, vaadatakse arengukava iga kahe aasta järel üle ning uuendatakse seda. Seega ei ole käesoleva dokumendi näol tegemist täiesti uue arengukavaga, vaid lähiaastate tulevikuvaate täpsustamise ja pikendamisega kuni aastani 2014.

Käesoleva arengukava tekstis ja tabelites on esitatud ülevaade arengukava senise täitmise edukusest viimase kahe aasta jooksul. Üldhinnang saavutuste kohta on positiivne – vaatamata võrdlemisi ebasoodsaks kujunenud majanduskeskkonnale, oleme enamuse seatud eesmärkidest suutnud täita (2009. ja 2010. aasta andmetele tuginedes koostatud lisa 1). Samas tuleb kriitiliselt tunnistada, et mitte kõik arengukavas püstitatud ülesannete täitmise edukuse hindamiseks välja valitud mõõdikud ei osutunud sobivateks (nt hinnaindikaatorid, samuti metsahalduse ja metsamajanduse tegevusvaldkondade vaheline ülesannete jaotus), mistõttu on käesolevas arengukavas osa mõõdikuid asendatud või hoopis välja jäetud.

Rõhutada tuleks seda, et kuna ülesanded ajas täienevad ja täpsustuvad, on arengukava rakendamise suhtes esmatähtsad arengukava uuendamisele järgnevad kaks aastat, millede suhtes prognoosid on suhteliselt täpsemad. Arengukava kolmanda ja neljanda aasta kirjeldamise osas lähtutakse olemasolevast parimast teadmistest ning kavandatud tööde teostamisperioodi pikkusest. Nii näiteks püsib uuendusraiate arvestuslank keskeltläbi muutumatuna ning 2013. ja 2014. aasta puhul seda fakti lihtsalt konstateeritakse. Samas, kuna metsade inventeerimisega saab algust teha alles maade katastrisse viimise järel, on nelja aasta horisondis ära näidatud kogu kavandatud töödetsükkel. Nelja aasta pikkune periood näitab seega trende, millega partneritel on RMK-ga koostööd tehes võimalik arvestada.

Kehtiva arengukava kinnitamisel lepiti kokku, et vaadatakse üle ka RMK juhtimispoliitika. Käesolevaga on RMK juhatuse poolt kinnitatud RMK kvaliteedi- ja keskkonnanjuhtimispoliitika, samuti töötajate motiveeritust ning õiglast tööpanuse kompenseerimist tagav personalipoliitika. Kõik kolm on esitatud käesoleva arengukava lisadena.

Kuna RMK arengu kujundamisel on oluline koht meie partnerite seisukohtadel, tehakse arengukava avalikult kättesaadavaks RMK kodulehel.

2. MUUDATUSED RMK TOIMIMIST MÕJUTAVATES VÄLISTEGURITES

Võrreldes kehtiva arengukava koostamise aegse perioodiga on kahtlemata kõige suurem muudatus leidnud aset puiduturu nõudluse ja pakkumise vahekorras. Kaks aastat tagasi kehtinud keskmiselt 800 kroonine puidutihumeetri hind (kõrgajal ulatus see isegi 1000 kroonini/tm), langes vahepealsel perioodil alla 400 krooni, ning on tänaseks tõusnud tagasi 600-le kroonile tihumeetri kohta. Kuna Eesti puiduturg on endiselt sõltuvuses paberipuidu ekspordist, samuti on suuresti äraarvamatu Venemaa lähiaastate kaubanduspoliitika, on tuleviku hinnatase puiduturul võrdlemisi ennustamatu. Seetõttu lähtumegi finantsprognosis käesoleva aja hinnatasemest. Siiski tõdeme, et mainitud tegurite oluliste muutuste puhul tuleb finantsprognosis ja valitud arengustrateegiad üle vaadata.

Positiivse, seda nii turgu stabiliseeriva kui turumahtu suurendava argumendina tuleb kindlasti välja tuua puidu kasutamise suurenemine energia (elektri ja soojuse) tootmisel. Mõjutatuna Euroopa Liidu taastuvenergeetika eesmärkidest ning rahastatuna sobivaimateks tunnistatud finantsmehhanismide kaudu, on kasvanud võimalus madalakvaliteedilise puidu varumiseks ja turustamiseks. Tänu sellele on RMK 2010. a uuendus- ja harvendusraiate maht tõusnud, ning seda just puistute arvelt, kust kvaliteetse metsamaterjali väljatulek on väiksem. Ka on avanenud võimalus raiejäätmete kogumiseks, mida seetõttu varume ning turustame käesoleval aastal eelmisega võrreldes ligi 3 korda rohkem. Võib väita, et kehtiva arengukava vastuvõtmisel eesmärgiks seatud optimaalse uuendusraie arvestuslangi raiumine, samuti harvendusraietega hooldatavate puistute pindala suurendamine, on mõlemad saanud võimalikuks tänu energiapuidu järsult suurenenud tarbimisele Eestis. Taastuvate energiaallikate kasutamist Läänemere regiooni riikides tuleb kindlasti pidada olulisimaks puiduturu mõjutajaks käesoleva arengukava rakendusperioodil.

Kolmandaks RMK toimimiskeskonda enim mõjutavaks teguriks tuleb pidada Keskkonnaministeriumi valitsemisalas viimase kahe aasta jooksul toimunud struktuurilisi ümberkorraldusi, millede läbi on RMK-le pandud senisest märgatavalt suurem vastutus looduskülastuse korraldaja ning loodushariduse pakkujana, samuti praktiliste looduskaitsetööde teostajana riigimaal. Siinkohal tulebki rõhutada asjaolu, et kui varem sai RMK-d käsitleda kitsalt metsakooslusi tundva ja nendega tegeleva organisatsioonina (seda ka näiteks pakutatavate loodusharidusprogrammide spetsiifikat arvestades), siis täna eeldatakse RMK-lt kompetentsi kõikide eluslooduse valdkondade vahendamisel.

Samuti on RMK-st saanud looduskeskkonna kujundaja ka liikide, koosluste ja maastike osas, mida traditsiooniliselt metsast täiesti erinevalt on käsitletud. Nii on RMK täna näiteks riigimaadel asuvate rannaniitude ja roostike hooldamise korraldaja ning märgalade ajalooliste veerežiimide taastaja. Looduskaitsetööde planeerimise ning läbiviimise ülesanne paneb meile kohustuse kohandada vastavaks meie organisatsiooni struktuur, aga tagada ka töötajate ettevalmistus, mis võimaldaks lisandunud kohustusi täita.

Viimaseks eraldi väljatoomist väärivaks teguriks võib pidada Eesti Metsanduse Arengukava aastani 2020, mis sõnastab metsa majandamise põhieesmärkidenä metsamaa tootlikkuse maksimeerimise ja väärtusliku puidu juurdekasvu suurendamise. Taoline eesmärgi täpsustumine toob enesega paratamatult kaasa muutusi ka RMK toimimises, mis omakorda eeldavad põhjalikke teaduslikke analüüse. Selleks on arengukavas ette nähtud tegevustena varasema teadusfinantseerimise suurendamine ning uute teadlaskohtade loomine.

3. ORGANISATSIIONIÜLESED EESMÄRGID

Organisatsiooniüleste eesmärkidenä sõnastatakse kõiki RMK tegevusvaldkondi puudutavad juhtimise kvaliteeti ja keskkonnahoidlikkust käsitlevad ülesanded, samuti kohustused avalikkuse ees õige ja õigeaegse metsandusinfo edastamise ning metsanduse teaduspõhise toimimise osas.

3.1 Rahvusvahelistele säästva metsanduse nõuetele vastav toimimine

Rahvusvaheline tähelepanu ja sellest tulenevad kõrgendatud nõudmised metsa majandamisele globaalselt seavad ootused ka üksikute riikide, sh Eesti riigimetsa majandamisele. Metsatoodete tarbijad väärtustavad järjest enam säästlike põhimõtete rakendamist metsa majandajate tegevuses.

RMK on alates 2002. aastast hoidnud rahvusvahelise tunnustusena FSC säästva metsamajanduse sertifikaati. FSC tunnussertifikaadi säilitamist peame oluliseks ka tulevikus. Lisaks omandasime tasakaalustatuse tagamiseks 2011. aasta alguses Euroopa säästva metsanduse standardi (PEFC) sertifikaadi, mille kohane auditeerimine viidi RMK-s läbi 2010. aasta oktoobris.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
3.1.1 FSC säästva metsanduse sertifikaadi hoidmine	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
3.1.2 PEFC säästva metsanduse sertifikaadi saamine ja hoidmine	–	Sertifikaadi saamine	Jah	Jah	Jah	Jah

3.2 Tõhus juhtimise korraldamine

RMK juhtimise efektiivsust ja kvaliteeti kirjeldab ka meie vastavus rahvusvahelistele juhtimisstandarditele. 2002. aastast alates on RMK-l keskkonnajuhtimissüsteemi ISO 14001 sertifikaat, 2010. aastal omandasime kvaliteedijuhtimissüsteemi ISO 9001 sertifikaadi; vastavasisuline auditeerimine viidi läbi aasta lõpus.

Lisaks peame organisatsiooni juhtimise edukuse ning töötulemuste saavutamise eeltingimuseks klientide rahulolu ning konkurentsivõimelisust tööjõuturul. Selleks hindame RMK kui tööandja mainet teiste tööandjatega võrreldes ning soovime kokku lepitud personalipoliitika põhimõtete kohaselt tagada töötajatele palgaturu mediaanist kõrgema palgataseme.

Kõikides RMK tegevusvaldkondades tahame saavutada efektiivsuse, mis on võrreldav eraettevõtluses saavutatuga. Tegevusvaldkondades, kus sellise võrdluse kasutamine ei ole otstarbekas, võrdleme endid jätkuvalt teiste riigimetsa majandajatega Euroopas.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
3.2.1 ISO 14001 sertifikaadi hoidmine	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
3.2.2 ISO 9001 sertifikaadi saamine ja hoidmine	–	Sertifikaadi saamine	Jah	Jah	Jah	Jah
3.2.3 Klientide pretensioonide käsitlemine ja lahendamine kokkulepitud aja jooksul			Jah	Jah	Jah	Jah
3.2.4 Tööandja maine sellekohaste uuringute esikümnes ¹	4. koht	3. koht	Jah	Jah	Jah	Jah
3.2.5 Töötajate palgatase nende ametikohal on ülalpool palgaturu mediaani ²	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah

¹ Tööandja maine hindamise alusena on kasutatud TNS EMOR vastavasisuliste uuringute tulemusi.

² Töötajate palgataseme hindamise alusena on kasutatud Fontes PMP AS vastavasisuliste uuringute tulemusi.

3.3 Metsateadlikkuse tõstmine ühiskonnas

Metsanduse maine tervikuna on 1990-te lõpul ja 2000-te alul toimunud raiemahu järsu kasvu ning kaasnenumetsaõigusnormide rikkumiste tõttu madal. Samas on metsandusel eestlaste jaoks pikad traditsioonid ning sellest tulenevalt on metsal ning metsa kasutamisel ühiskonna jaoks sügav tähendus. Headele metsa majandamise tavadele vastava metsanduse maine taastamine nii teaduspõhise metsa majandamise praktiseerimise kui elanikkonna vastavasisulise teavitamise teel on seetõttu ka RMK kui suurima metsaomaniku ülesandeks. Panustame ka sellesse, et tõsta RMK kui suurima metsamajandaja tuntust ja mainet ühiskonnas ning seeläbi toetada kogu metsanduse positiivset kuvandit.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
3.3.1 Metsanduse ja puidukasutuse maine kasv läbi suunatud metsaalaste teavituskampaaniate	Muutu-matu	> 2009	> 2010	> 2011	> 2012	> 2013
3.3.2 RMK tuntus sellekohaste uuringute esikümnes ³	18. koht	9. koht	Jah	Jah	Jah	Jah

³ Tuntuse hindamise alusena on kasutatud TNS EMOR vastavasisuliste uuringute tulemusi.

3.4 Teadus- ja arendustegevus

Kaasaegset metsa majandamist iseloomustavad metsakasutuse mitmekülgsus ja tegevusega kaasnev võimalikult väikeseks viidud keskkonnamõju, haritud ja kompetentsed töötajad ning kuluefektiivsed tehnoloogiad. Muutuvad keskkonna- ja majandustingimused nõuavad metsa majandajalt paindlikkust ja innovaatilisust, aga ka uusi teadmisi muutuvates oludes toimetulekuks.

Et RMK-s säiliks ja kasvaks võimekus säästvat metsandust praktiseerida, seab RMK eesmärgiks toetada metsanduslikke rakendusuuringuid ja metsandusharidust. Rakendusuuringute prioriteetide väljaselgitamine ning rahastamisaotluste hindamine toimub tunnustatud erialaasjatundjatest koosnevas RMK teadusnõukogus. Metsanduslikule teadus- ja arendustegevusele kaasaaitamise peamiseks kriteeriumiks on praktikas rakendamist leidnud uuenduste arv ning antud eesmärgi saavutamiseks planeeritud eelarvevahendite maht.

Metsandushariduse toetamiseks on RMK asutanud Heino Tederi nimelise stipendiumi, mis antakse aastas välja kahele metsanduse magistrandile, ja Toomas Ehrpasi nimelise stipendiumi, mis antakse aastas välja ühele metsanduse kutseõppurile. Samuti luuakse alates 2011. aastast stipendium kahe metsaeriala doktorandi toetamiseks, kusjuures kindlustatakse rahastamine teadusõpingute 4-aastase nominaalaja jooksul.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
3.4.1 Rakendust leidnud uuenduste arv	3	2	> 0	> 0	> 0	> 0
3.4.2 Rakendusuuringute rahastamise maht (mln kr)	1	≥ 1	≥ 3	≥ 3	≥ 3	≥ 3
3.4.3 Nimeline stipendium kahele metsanduse doktorandile (kr/a)			150 000	300 000	450 000	600 000
3.4.4 Heino Tederi nimeline stipendium kahele metsanduse magistrandile á 50 000 kr/a (kr)	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
3.4.5 Toomas Ehrpasi nimeline kutseõppe stipendium á 30 000 kr/a (kr)	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000

4. TEGEVUSVALDKONDADE EESMÄRGID

4.1 Metsa- ja looduskaitsehaldus⁴

Metsa- ja looduskaitsehalduse tegevusvaldkonna eesmärgiks on tagada kõigi metsa mitmekülgse kasutamise (sh looduse hoidmise ning keskkonnaseisundi säilitamisega) seonduvate huvide arvestamine. Metsa- ja looduskaitse haldus on RMK struktuurilises ülesehituses võrdsustatud ülejäänud viie tegevusvaldkonnaga. Sisult tuleks teda siiski käsitleda mõnevõrra erinevana, kuna ta püstitab teistele tegevusvaldkondadele ülesanded ning jälgib ka nende täitmist.

Kehtiva arengukava esimese kahe aasta jooksul on RMK haldusterritoorium suurenenud ca 100 000 hektari võrra, seda nii varasemast kasutusest kõrvale jäänud nn jätkuvalt riigi omandis oleva metsamaa, kui riigile kuuluva looduskaitsemaa arvelt. Hinnates jätkuvalt riigi omandis oleva maa paiknemist ning prognoosides selle realiseeritavust võõrandamise teel, võib arvata, et ligikaudu 200 000 hektarit võib olla veel sellist maad, mille riigi omandisse jätmist võib otstarbekaks pidada. Otstarbekuse kriteeriumiks on siinkohal nende maade paiknemine põlise riigimaa vahetus läheduses, kaetus metsaga ja/või kõrge looduskaitse väärtus. Kuna Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas on maafondi kasutamise optimeerimisel peetud õigeks ühe maakasutaja eelistamist selle mitme vahel killustamisele, on nimetatud maade riigi omandisse vormistamine ning nende olemi inventeerimine järgneval neljal aastal RMK ülesandeks.

Metsa- ja looduskaitsehalduse tegevusvaldkond korraldab riigimetsade kohta käiva info kogumise ja valdamise selliselt, et oleks tagatud metsakorralduse juhendis toodud kvaliteedis takseerandmete olemasolu kogu RMK majandatava riigimetsa kohta. Planeerime arengukavas käsitletava perioodi jooksul jõuda selleni, et metsa inventeerimise andmed kõigi RMK hallatavate riigimetsade kohta ei oleks vanemad kui 10 aastat⁵.

Kogutud info alusel koostatakse kohaliku ning riikliku tasandi huvigruppidega konsulteerimise teel pikaajalised (10 aastat) metsa majandamise kavad kõigile metstkondadele. Antud kavasil tuleb käsitleda kui strateegilisi, metsamaa kasutamise võimalusi kirjeldavaid dokumente, millele abil toimub RMK tegevuste planeerimine ning avalikkuse teavitamine maakonnas. Looduskaitseliste tööde mahu suurenemine RMK-s on tinginud kavade koostamise suurema põhjalikkuse, mistõttu oleme varem arvatust enam pühendunud sobiva meetodika väljatöötamisele. Siiski on 2011. aastal plaanis esimesed kavad kinnitada; kõik metstkonnad saavad kava 2013. aastaks.

RMK kohustuste hulka kuulub alates 2009. aastast praktiliste looduskaitsetööde teostamine riigimaadel. Aluseks antud tööde teostamisele on kehtivad kaitsekorralduskavad.

4 Metsahalduse tegevusvaldkonna nime laiendamine metsa- ja looduskaitse halduseks on esialgu meelevaldne, juhtkonna poolt kokku leppimata ning põhimääruses kajastamata. Samas on selge, et RMK muutunud kohustuste valguses on otstarbekas vaadata lisaks struktuurile ning mehitatusele üle ka erinevate tegevusvaldkondade ning struktuuriüksuste nimetused.

5 Kuna eeldame, et aja jooksul võib RMK metsamaa pindala muutuda, samas saab inventeerimistööd läbi viia ajalise nihkega, tuleb antud eesmärgi juures aktsepteerida paratamatult tekkivat ajalist viivitust.

Peame nimetatud tööde kavandamise otstarbekuse, samuti läbiviimise tulemuslikkuse hindamiseks oluliseks vastavasisulise erialakompetentsi tekkimist RMK-s. Kuna kaitsekorralduskavad koostatakse valdavalt pikemale perioodile, konkreetsete tööde planeerimine ja selleks vahendite leidmine on aga märksa operatiivsemat ajagraafikut nõudvad tegevused, korraldame looduskaitsetööde tööplaani koostamise riigimaadel 5-aastase tsüklina. Iga-aastaselt vaadatakse tööplaani üle ning pikendatakse neid aasta võrra. Looduskaitsetööde sihipärasuses veendumiseks esitame kõik looduskaitsetööde tööplaanid Keskkonnaametile heakskiidu saamiseks.

Metsade elurikkuse üheks indikaatoriks on vääriselupaigad, mida oleme otsustanud hoida ja oma majandamistegevusega mitte kahjustada. Vääriselupaiku on riigimetsas leitud üle 11 000 hektari ning nende avastamine jätkub. 2010. aastal omandasid kõik RMK metsakorraldajad vääriselupaikade hindaja eksperdi tunnistuse, mistõttu peaks edaspidi olema minimaalseks viidud ka vääriselupaikade juhusliku hävimise oht.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4.1.1 RMK-le hallata antava maa katastrisse kandmine ja katastrisse kantud maa lisandumine (ha)	22 600	77 400	100 000	100 000	–	–
4.1.2 RMK-le lisanduvate maade, sh nendel paiknevate loodusväärtuste inventeerimine (ha)	5665	9600	55 000	55 000	80 000	95 000
4.1.3 Riigimets inventeeritud vastavalt metsakorralduse nõuetele, st andmed pole vanemad, kui 10 a	80%	84%	88%	92%	94%	100%
4.1.4 Pikaajalised metsa majandamise kavade (sh metsaparanduskavad) metskondade lõikes			47%	70%	100%	100%
4.1.5 Looduskaitsetöödeks 5 aasta tööplaanide koostamine			Kaitsekorralduskavade mahus	Vajalikus mahus	Vajalikus mahus	Vajalikus mahus
4.1.6 VEP-ide arv ja pindala ei vähene RMK majandustegevuse tõttu	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah

4.2 Metsamajandus ja praktiliste looduskaitsetööde korraldamine

Metsamajanduse tegevusvaldkonna eesmärgiks on olla võimalikult efektiivne metsamajanduslike ja looduskaitsetööde korraldaja riigimetsas. Kõik metsa- ja looduskaitsealade valdkonna poolt ülesandeks püstitatud tööd teostatakse ettenähtud tingimustel – s.o tähtajal ja kvaliteedis. Efektiivsus saavutatakse võrdsete konkurentsitingimuste loomise ja tööde parima logistilise korraldamise kaudu. Metsavarumisel püütakse maksimeerida tulu puidu ühiku kohta kännul, arvestades sellega nii puude valikul raieks, sortimentide valmistamisel, kui kogu logistikaketi optimeerimisel langilt kliendini.

Metsa majandamisel lähtume põhimõttest, et iga raiutud metsaosa uuendatakse õigel ajal ja viisil kasvukohale sobivaima puuliigi või -liikidega. Metsa raiumise ja uueks metsaks arvamise vahele jääb keskel läbi 6 aastat. Seetõttu tekib vahe jooksva aasta uuendusraiate pindala ning uuenenuks loetavate alade pindalade vahel. Eeldusel, et raiume edaspidi ühtlases arvestuslangi mahus, alates 2016. aastast see vahe kaob.

Metsakasvatustööde mahtude määramisel lähtutakse parimatest metsakasvatustööde teadmistest ja praktikatest; vastavasisulise ülesande püstitab metsamajanduse tegevusvaldkonnale metsa- ja looduskaitse halduse tegevusvaldkond. Konkreetse aasta raiemaht sõltub eelkõige ilmastikust ning turusituatsioonist, mistõttu on otstarbekas eeldada tööde täitmise osas mõningast ebaühtlust. RMK eesmärgiks on raiuda igal aastal ühtlases pindalas küpseid metsi. Kuna ilmastik või turulokord ei pruugi alati võimaldada selle eesmärgi täitmist, lähtutakse põhimõttest, et ühe aasta raiemaht võib olla erinev, kuid viie aasta kohta kehtestatud uuendusraiate kogupindala (s.o arvestuslanki) ei ületata.

Metsateede osas püstitasime kehtiva arengukavaga nõudmise, et kõik meie käsutuses olevad teed (ca 8000 km) vastavad nende kvaliteedile esitatavatele nõuetele. Teede olemit 2009. aastal inventeerides selgus, et nõuetelevastavuse tagamine igal ajal on võimatu (nt saab metsa väljaveo käigus tee paratamatult kahjustada, samas pole remont enne langi lõpetamist kuidagi majanduslikult põhjendatud). Seetõttu peame otstarbekaks kehtestatud nõuetele vastavuse hindamise meetodika läbivaatamist, teistkordset inventeerimist ning teede nõuetekohaseks viimist arengukava järgneva 4-aastase tsükli jooksul. Metsakuivendussüsteemide osas peame vajalikuks kõiki objekte hõlmava inventuuri läbiviimist, misjärel on võimalik püstitada eesmärgid ka kuivendussüsteemide korrashoiu alaste tegevuste osas.

Lisaks metsakasvatustöödele on metsamajanduse tegevusvaldkonna ülesandeks ka praktiliste looduskaitseliste tööde läbiviimine. Selle funktsiooni täitmine korraldatakse tegevusvaldkonna erinevate struktuuriüksuste vahel, kellede erialakompetentsi vastav töö kuulub (nt metsaparandus-talitus, metsamajandusregioon). Tööülesanded praktiliste looduskaitsetööde läbiviimiseks esitab metsa- ja looduskaitsealade tegevusvaldkond 5-aastaste tööplaanide kujul.

Oluline valdkonna tegevust kirjeldav näitaja on vastavus õiguslikele normidele. Kui varem püstitasime arengukavas eesmärgi oma töötajate poolt toime pandud metsa- ja/või looduskaitse-normide rikkumise vältimiseks, siis alates 2011. aastast püüame sama saavutada ka meie lepingupartnerite suhtes.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4.2.1 Metsa uuenemise pindala (ha)	6600	6850	5500	6750	6100	6100
4.2.2 Teostatud noorendike hoolduse maht (ha)	12 220	14 121	15 000	15 000	15 000	15 000
4.2.3 Teostatud harvendus-raiate maht (ha)	8618	11 135	13 000	13 000	13 000	13 000
4.2.4 Teostatud uuendus-raiate maht (ha)	7296	8386	8400–8600	8400–8600	8400–8600	8400–8600
4.2.5 Looduskaitsetööde teostamine			Kaitse-korraldus-kavade alusel	5-aastaste kavade alusel	5-aastaste kavade alusel	5-aastaste kavade alusel
4.2.6 Metsateede nõuetelevastavus (%)	54%	54%	Metoodika täpsustus	80%	90%	100%
4.2.7 Metsakuivendus-süsteemide toimivus	–	–	Inventuur	Inventuuri järgne otsus	Inventuuri järgne otsus	Inventuuri järgne otsus
4.2.8 Mittevastavuste arv metsamajanduslikele ja looduskaitseliste õigusnormidele metsa majandamisel RMK ja alltöötajate osas (tk)	1	1	0	0	0	0

4.3 Puiduturustus

Turustusvaldkonna eesmärgiks on müüa kogu puit kõrgeima hinna eest võimalikult suurt lisandväärtust anda suutvatele kasutajatele, kasutades müügiviise ja -strateegiaid, mis aitavad kaasa puiduturu stabiilsusele ning jätkuval investeerimisatraktiivsusele. Samuti on valdkonna eesmärgiks, lisaks puidu müügil maksimaalselt kõrge hinna saavutamisele, ka puiduga seotud uute kasutusvõimaluste leidmine ning tootearendus.

Puidu hind on viimaste aastate jooksul läbi teinud üsna drastilisi hinnamuutusi: turg langes 2009. aasta esimesel poolel sügavasse madalseisu, mistõttu õnnestus müüa vaid valitud kaubagruppide tooteid. 2010. aasta I poolaastaks oli müüdava puidu hind aastataguse ajaga võrreldes tõusnud 15%. Eeltoodud ebastabiilsuse ja prognoosimatuse tõttu puiduturul oleme loobunud arengukavas hinnamõõdiku kehtestamisest. Eeldame seda, et konkurentsitingimuste loomine annab võimaluse parima hinna saamiseks sõltumata maailmaturul toimuvatest ning meist sõltumatutest asjaoludest.

Selleks, et täpsustada metsamaterjalide müügiprotsessi üksikasju, võtsime lisaks alltoodule 2011. aasta märtsis eraldi dokumendina vastu RMK puiduturustusstrateegia ning korraldati teemakohaseid arutelusid Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liiduga.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4.3.1 Müüdava puidu kogus (mln m ³)	2,36	2,65	2,75– 2,80	2,75– 2,80	2,75– 2,80	2,75– 2,80
4.3.2 Kestvuslepingute osakaal palgi ja paberipuu osas	79%	80%	85%	85%	85%	85%
4.3.3 Kestvuslepingute osakaal küttepuidu osas	25%	50%	50%	50%	50%	50%
4.3.4 Lõpplaomüügi osakaal	94%	95%	98%	99%	99%	99%
4.3.5 Raidmete, kändude ja võsa müük (m ³)	20 550	77 170	125 000	150 000	150 000	150 000

4.4 Külastuskorraldus ja loodusharidus

Loodushoiu tegevusvaldkonna eesmärgiks on pakkuda looduspuhkuse võimalusi ning tutvustada kaitseväärtusi läbi igaüheõigusel tugineva looduses liikumise süsteemi puhke- ja kaitsealadel. Sellega aidatakse kaasa elanikkonna loodusteadlikkuse ning -hoidlikkuse kasvatamisele ja vähendada looduskasutusega kaasneva võivaid negatiivseid mõjusid. Loodusharidusprogrammid arendatakse välja selliselt, et nad sobiksid üldhariduskoolide õppeprogrammidega ning varustaksid nii programmides osalevad õpetajad kui õpilased, aga ka tavakodanikud õigete ja asjakohaste teadmistega eluslooduse toimimisest ning loodusressursside, sh metsa, säästvast kasutamisest. Riigimetsa külastuskorralduse osas peame otstarbekaks sellealaste võimaluste laiendamist tervise- ja spordiradade näol, luues lisaks väljastpoolt esitatud huvile neid ka ise, hooldades olemasolevaid ning kasutades neid metsa majandamise ja looduse hoidmisega seotud teavitustöös.

Oluliseks tuleb ka pidada külastuskorralduse ja loodushariduse optimaalset – kliendi ootustele vastavat, looduse koormustaluvuse piires püsivast võimaldavat ning elanikkonna loodusteadlikkust kasvavat – rahastamist. Sellekohaste uuringute alusel saame väita, et Eesti elanikkonna valmisolek looduskülastuste ning -haridusprogrammide eest tasuta ulatub vahemikku 40–45 krooni korra eest⁶.

⁶ Uuringukeskuse Faktum uuring looduses liikumisest, 2003.

RMK kohustuste hulka 2009. aastal lisandunud külastuse korraldamine kaitsealadel nõuab inimeste suunamise ning looduses liikumise harjumuste kujundamise osas täiendavat tähelepanu. Seetõttu on ka antud tegevusvaldkonnas kavandatud läbi viia tegevuskavade koostamine, mis tagaks kaitseala eesmärkidest lähtuva külastuskorralduse ja loodushariduse infrastruktuuri väljaarendamise. Ka nimetatud külastuskorralduskavade osas peame vajalikuks Keskkonnaameti heakskiidu taotlemist.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4.4.1 RMK loodusharidus-programmi läbinud inimeste arv	39 395	39 500	40 500	41 000	42 000	45 000
4.4.2 Erinevate loodusharidus-programmide arv	122	130	135	140	160	180
4.4.3 5-aastaste külastuskorralduskavade koostamine kaitse- ja puhkealadele	Puhkealadel	Puhkealadel	Kaitse-/puhkealadel	Kaitse-/puhkealadel	Kaitse-/puhkealadel	Kaitse-/puhkealadel
4.4.4 Metsakülastuste arv RMK puhke- ja kaitsealadel	1 450 000	1 500 000	1 550 000	1 600 000	1 700 000	1 800 000
4.4.5 Metsaandide korjealade kohta RMK-st teavet saanud inimeste arv	56 500	55 000	65 000	70 000	100 000	100 000
4.4.6 Külastajate rahulolu (skaalal 1–5)	4,1	4,2	≥ 4,2	≥ 4,2	≥ 4,2	≥ 4,2
4.4.7 Looduse koormustaluvus (indeks)	< lubatav	< lubatav	< lubatav	< lubatav	< lubatav	< lubatav

4.5 Metsauendusmaterjali tootmine

Metsauendusmaterjali tootmise tegevusvaldkonna eesmärgiks on iga-aastaselt kasvatada ja/või varuda riigimetsa metsauendusmaterjali vajadusest lähtuv kogus metsataimi ja -seemneid. Kuna metsaseemnete varu on koguliselt väike ning varumiseks ning hoidmiseks sobiv tehnika võimaldab ära varustada kogu Eesti metsaseemnete vajaduse, on RMK-le pandud ka riigi metsaseemnete reservi moodustamise ja hoidmise ülesanne. Nii tagab RMK metsaseemnete varumise ja hoidmise osas kõikide metsaomanike vajaduste rahuldamise.

Metsaseemnete varumine on sesoonne, mistõttu tuleb nende varumisel lähtuda põhimõttest, kus seemneaastal kogutakse seemneid mahus, mis tagaks varu kestvuse kuni järgmise seemnekandvuse aastani. Kuna seemneaastaid on võimatu ette prognoosida, on eesmärgina püstitatud seemneaasta järgne varutud maksimaalne vajaminev metsaseemnete maht. Tegelik seemnete maht seemnevarus seemneaastale järgnevatel aastatel langeb. Metsaseemnete varu täiendamine ja hoidmine korraldatakse riiklikus metsaseemnemajanduse arengukavas kokkulepitud viisil.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4.5.1⁷ Metsataimede tootmine (koos AS Eesti Metsataim tootmismahuga) (mln tk)	10,1	10,2	12,4	16,0	16,0	16,0
4.5.1.1 Sellest suletud juurekavaga taimi (mln tk)	3,4	3,9	4,7	6,0	7,0	9,0
4.5.1.2 Sellest avatud juurekavaga taimi (mln tk)	6,7	6,3	7,7	10,0	9,0	7,0
4.5.2 Metsaseemnevaru hoidmine (kg)	4750	3900	6500	6500	6500	6500
4.5.2.1 Sellest männi metsaseemnete varu (kg)	3250	2550	3000	3000	3000	3000
4.5.2.2 Sellest kuuse metsaseemnete varu (kg)	1500	1150	3500	3500	3500	3500
4.5.3 Uute seemlate rajamise ja hooldamise kulu (mln kr)	1,1	1	1	1	1	1

⁷ Riigimetsas kasutatav osa kogutoodangust.

4.6 Jahindus

Kuna RMK arengukavas 2009–2012 püstitatud eesmärgid jahinduse korraldamisel ei õnnestunud vaatamata läbi viidud struktuuri- ja juhtimiskorralduslikele muudatustele täita, likvideerib RMK alates 2011. aasta 1. märtsist eraldiseisva jahimajanduse tegevusvaldkonna. Allesjäävad ülesanded riigi kui maaomaniku ning riigi kui jahioiguse omaniku realiseerijana liidetakse metsa- ja looduskaitse halduse tegevusvaldkonnaga.

RMK jahinduse alaseks eesmärgiks on jõuda kõikide riigimaa kasutajatega lepinguliste suhete niijamalt 2013. aastaks. RMK eesmärgiks nimetatud maade jahipidamiseks kasutada andmisel ei ole tulu teenimine; lepingutega reguleeritakse jahipidamise eritingimused ning ülemääraste metsakahjustuste ärahoidmise ja/või kompenseerimise kord.

RMK käsutuses olevad jahipiirkonnad annab RMK edaspidi välja enampakkumise korras 1-aastaste lepingutega, kusjuures eeldame, et enampakkumisel kujunev lepinguline hind katab ülemäärastest ulukikahjustustest tekkiva kahju kasvavale metsale. Ülemäärasteks peetakse selliseid kahjustusi, mis ei võimalda metsauuenduse või metsanoorendiku väljakasvatamist vastavuses metsa majandamise eeskirjas ettenähtud tervete puude arvu kohta kehtestatud tingimustele pindalaühikul.

RMK käsutuses olevates jahipiirkondades võimaldatakse jahinduslike uuringute läbiviimist, milleks selgitatakse välja uuringualad ja kehtestatakse uuringute läbiviimiseks vajalikud tingimused.

Eesmärk	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4.6.1 Jahimaa kasutusõiguse lepingute sõlmimine	–	–	1/3 pindlast	2/3 pindalast	Kogu pindala	Kogu pindala
4.6.2 Enampakkumiste korraldamisest saadav tasu, mis kompenseerib ülemäärased ulukikahjustused (kr/ha)	–	–	≥ ülemääraste kahjustuste summa	≥ ülemääraste kahjustuste summa	≥ ülemääraste kahjustuste summa	≥ ülemääraste kahjustuste summa

**RMK ARENGUKAVA
2011–2014**

LISAD

LISA 1.**RMK ARENGUKAVA 2009.–2010. AASTA EESMÄRKIDE TÄITMISE ANALÜÜS**

RMK nõukogu on kinnitanud RMK arengukava aastateks 2009–2012. Käesolev aruanne annab ülevate organisatsiooni tegevustest aastatel 2009–2010 arengukava eesmärkide täitmisel.

3.1 Riigimetsa pindala suurendamine

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
3.1.1 Jätkuv alt riigi omandis oleva metsamaa hindamine ja valik (ha)	100 000		70 000	47 700
3.1.2 RMK-le majandada antava metsamaa katastrisse kandmine (ha)		50 000	22 600	26 150
3.1.3 RMK-le majandada antavate metsade, sh nende loodusväärtuste inventeerimine (ha)			5665	9600

Jätakuvalt riigi omandis oleva maa hindamist ja valikut oli esialgselt kavandatud ainult 2009. aastaks, kokku 100 000 hektarit. Kuna hindamis- ja valikuprotsess on aeganõudev ning sõltub muuhulgas teiste Keskkonnaministeeriumi valitsemisala riigiasutuste töökorrast, kujunes 2009–2010 summaarseks mahuks 117 700 hektarit, sh 2010. aastal 47 700 hektarit.

Kuigi jätkuvalt riigi omandis olevate maade katastrisse kandmist ei olnud 2009. aastal esialgselt plaanis teostada, korraldati katastrisse kandmine siiski 22 600 hektari maa osas. Ka siin tuleb 2010. aastat vaadelda jätkuprotsessina: RMK kandis selle aasta jooksul katastrisse 26 150 hektarit maad. Sellele lisaks anti Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaameti poolt RMK valdusse veel ca 50 000 hektarit kõrge looduskaitseväärtusega maad. Viimasest on suur osa mittemetsamaa.

RMK-le lisandunud metsamaad inventeeriti 2010. aasta jooksul 9600 hektarit. Metsainventeerimine lisandunud metsamaadel saab toimuda üksnes metsamaa katastrisse kandmise järgselt, mistõttu ongi antud eesmärgi täitmine kavandatud viitajaga.

3.2 Metsa elurikkuse säilitamine

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
3.2.1 Looduskaitsete õigusnormide rikkumiste arv (tk)	0	0	1	–
3.2.2 VEP-de arv ja pindala ei vähene RMK majandustegevuse tõttu	Jah	Jah	Jah	Jah

Metsade elurikkuse säilitamise eesmärgi paremaks täitmiseks on alates 2009. aastast RMK-l uus ülesanne teostada ka looduskaitsetöid riigile kuuluvates metsades. Vastav funktsioon võeti üle oma tegevuse lõpetanud Looduskaitse Keskuselt.

Riigimetsade elurikkuse üheks indikaatoriks on vääriselupaigad, mida RMK oma majandamis-tegevusega kahjustada ei tohi. RMK tegevust eesmärgi täitmisel hinnatakse läbi piirangutest kinnipidamise ja vääriselupaikade hoidmise, mille osas on eesmärk täidetud.

3.3 Rahvusvahelistele säästva metsanduse nõuetele vastav toimimine

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
3.3.1 FSC säästva metsanduse sertifikaadi hoidmine	Jah	Jah	Jah	Jah
3.3.2 ISO 14001 sertifikaadi hoidmine	Jah	Jah	Jah	Jah
3.3.3 PEFC säästva metsanduse sertifikaadi omandamine ja hoidmine	–	Jah	–	Omistati 2010
3.3.4 ISO 9001 sertifikaadi omandamine ja hoidmine	–	Jah	–	Omistati 2010

RMK on alates 2002. aastast hoidnud rahvusvahelise tunnustusena FSC säästva metsamajanduse ning ISO 14001 keskkonnajuhtimissüsteemi sertifikaate. Mõlema sertifitseerimisskeemi nõuetest tulenevalt toimus 2010. aastal kaks keskkonnajuhtimissüsteemi korralist auditit ja üks säästva metsamajanduse audit (lisaks järelaudit). Auditite tulemusel säilitas RMK nii FSC kui ISO 14001 sertifikaadi. Lisaks sellele läbis RMK 2010. aastal edukalt PEFC säästva metsamajanduse ja ISO 9001 kvaliteedijuhtimissüsteemi auditid ning omandas vastavad sertifikaadid.

3.5 Tõhus juhtimise korraldamine

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
3.5.1 Võrreldav juhtimise tõhusus tegevusvaldkonniti teiste Euroopa riigimetsa majandajatega	Jah	Jah	Jah	Jah
3.5.2 Tööandja maine sellekohaste uuringute esikümnes	Jah	Jah	Jah	Jah
3.5.3 Töötajate palgatase nende ametikohal on ülalpool palgaturu mediaani	Jah	Jah	Ei	Jah

RMK eesmärgiks on olla oma juhtimise tõhususelt võrreldav teiste Euroopa riigimetsa majandajatega. Selle eesmärgi saavutamise kriteeriumiks on 12 000 varutud kuupmeetrit ja 4000 hektarit majandatavat metsa ühe metsakasvatuse tegevusvaldkonna haldustöötaja kohta. Vajalik võimekus sellise intensiivsusega töötamiseks on RMK-l täna juba olemas – seda kinnitab 2010. aasta suvekuudel teostatud tööde maht. Hetkel on RMK poolt majandatava metsamaa pindala 842 000 hektarit; 2010. aasta lõpu seisuga oli saavutatud töömaht ühe metsakasvatuse haldustöötaja kohta 11 000 kuupmeetrit ja 3300 hektarit hallatavat metsa. 20% maismaa territooriumist riigi omandisse vormistamise järgselt on seega töötajate arvu suurendamata saavutatavad nii metsamaa pindalaline kui puidumahuline eesmärk.

Oma maine hindamiseks tööandjana kasutab RMK TNS Emor vastavasisulise uuringu tulemusi. 2009. aastal oli RMK selle uuringu kohaselt Eestis töötavate inimeste hinnangul neljandal ning tudengite hinnangul kaheteistkümnendal kohal ning 2010. aastal vastavalt kolmandal ning kümnendal kohal.

Töötajate rahulolu tagamiseks peame oluliseks hoida palgatase ülalpool palgaturu mediaani. AS Fontese vastava uuringu tulemuste kohaselt me 2009. aastaks seda eesmärki veel päris kõikide ametikohtade osas täitnud ei olnud – keskmisest madalamad olid palgad metsamajanduse, taimla- ja seemnemajanduse, jahimajanduse ja loodushoiu tegevusvaldkondades, mis tõi ka kogu organisatsiooni keskmise allapoole turu mediaani. Jahimajanduse ja loodushoiu valdkondade ametikohtade madalamate palkade objektiivseks põhjenduseks on osadel juhtudel töö hooajalisus. 2010. aastal kohandasime palgasüsteemi matsamajanduse- ja loodushoiu tegevusvaldkondades; lisaks viisime läbi täiendava analüüsi ning korrigeerisime palkasid loodushoiu ning taimla- ja seemnemajanduse valdkondades alates 2011. aastast. Konkurentsivõimeline palgatase on tulemuspalgasüsteemi rakendades sellega saavutatud.

3.6 Metsateadlikkuse tõstmine ühiskonnas

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
3.6.1 Metsanduse maine kasv	> 2008	> 2009	> 2008	> 2009

RMK kui suurima Eesti metsaomaniku ülesandeks on metsanduse maine tõstmine Eesti elanikkonna seas. Selle ülesande täitmise hindamiseks kasutame TNS Emori poolt läbiviidavat uuringut „Ettevõtete tuntus ja maine”, mille andmetel teadis RMK-d 2009. aastal ca 2/3 eestimaalastest (62%) ning meie mainekuvand kasvas võrreldes eelmise aastaga 0,5 punkti võrra, tõstes RMK Eesti ettevõtete seas 18. positsioonile (2008. a vastavalt kohal 52–53). Aprillis 2010 läbi viidud uuringu alusel teadis RMK-d ca 2/3 eestimaalastest (59%) ning mainekuvand kasvas võrreldes 2009. aastaga veel 0,3 punkti võrra tõustes 18. kohalt edasi 9. kohale. Uuringutulemuste alusel võime väita, et nii RMK kui selle kaudu ka kogu metsanduse maine on vaatlusaluse perioodi jooksul paranenud¹.

¹ TNS Emor viis RMK tellimusel oktoobris 2010. läbi uuringu, mis annab ülevaate Eesti 15–74-a elanikkonna arvamustest ja hinnangutest. Uuringu põhieesmärgiks oli kaardistada Riigimetsa Majandamise Keskuse maine ja reklaamkampania märkamine. Uuringu tulemusel on RMK tuntus võrreldes nelja aasta taguse analoogse uuringuga oluliselt paranenud (2006. a 57%, 2010. a 74%). Tuntuse kasvule avaldas kindlasti mõju ka 2010. aastal läbi viidud mastaapne reklaamikampania.

3.7 Teadus- ja arendustegevus

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
3.7.1 Rakendust leidnud uuenduste arv	> 0	> 0	3	2
3.7.2 Rakendusuuringute rahastamise maht (mln kr)	≥ 1	≥ 1	1	1
3.7.3 Heino Tederi nimeline stipendium kahele metsanduse magistrandile á 50 000 kr/a (kr)	100 000	100 000	Jah	Jah
3.7.4 Toomas Ehrpaise nimeline kutseõppe stipendium á 30 000 kr/a (kr)	30 000	30 000	Jah	Jah

Muutuvad keskkonna- ja majandustingimused nõuavad metsa majandajalt paindlikkust ja innovaatsilisust, aga ka uusi teadmisi muutuvates oludes toimetulekuks.

2009. aastal rakendas RMK uudseid teenuseid – jõulukuuskede mobiiliga ostmise võimalus, marja- ja seenekohtade info meie kodulehel – ning viis katsetusjärgust tootmisele üle hakkpuidu valmistamise ning müügi.

Ka 2010. aastal rakendas RMK uusi tehnoloogiad. Näiteks hakati tootma pott-põld süsteemis kasvatatud kuusetaimi ning kõik RMK metsakorraldajad koolitati ka vääriselupaikade hindamise ekspertideks.

Rakendusuuringuteks otsustati kasutada 3,2 miljonit krooni. Sellest summast ca 1 miljon maksti välja 2009. aasta jooksul, ülejäänud kuulub maksmisele tulevastel perioodidel. Toetuste saajaks olid kaks metsanduslike tööde mõju hindamisele pühendatud uuringut ning puistu takseertunnuste juurdekasvu mudelite täiustamise projekt.

Samuti anti 2009. aastal esmakordselt välja nii Heino Tederi kui Toomas Ehrpaise nimelised stipendiumid, mille saajateks olid 2 metsanduse magistranti ning üks metsanduse kutseõppur. Stipendiume jagati ka 2010. aastal.

4.1 Metsakasvatuse tegevusvaldkond

4.1.1 Metsahaldus

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
4.1.1.1 Riigimets inventeeritud vastavalt metsakorralduse nõuetele	100%	100%	100%	84%
4.1.1.2 Pikaajalised metsa majandamise kavad metskondade lõikes	25%	50%	31.12.09 töögrupp, meetoodika, ajakava	Looduskaitsetööde lisandumisega seoses lükkasime kavade jõustamise 2011. a
4.1.1.3 Pikaajaline metsaparandustööde teostamise kava	25%	50%	35%	Looduskaitsetööde lisandumisega seoses lükkasime kavade jõustamise 2011. a
4.1.1.4 ² Metsauuenemise pindala (ha)	8400	8400	6110	6610
4.1.1.5 Noorendike hoolduse pindala (ha)	13 000	14 000	13 000	14 121
4.1.1.6 Harvendusraiate pindala (ha)	10 000	12 000	10 000	11 135
4.1.1.7 ³ Uuendusraiate pindala (ha)	8400	8400	8340	8386
4.1.1.8 Keskkonnateenistuses kinnitamata metsateatiste arv	< 0,05%	< 0,05%	0,04%	< 0,05%
4.1.1.9 Metsamajanduse valdkonnale üle antud metsateatistega kaetud tööobjektide maht võrrelduna eesmärgiga (4.1.1.4–4.1.1.7)	110%	110%	100%	100%

Riigimetsa inventeerimise määrdiku sisu on varasemaga võrreldes muudetud. Hinnatakse kogu riigimetsamaa inventeerimisandmete vanust ja alla 10 aasta vanuste takseerandmete osakaalu. 2010. aastal oli see näitaja 84%. Järgneva nelja aasta jooksul jõutakse 100% vastavuseni ja selliselt on eesmärk kirjeldatud ka uuendatud arengukavas.

2 Eesmärgina on püstitatud jooksva aasta arvestuslangiga võrdne uuenenuks loetava ala pindala. Kuna metsade uuenemine toimub raieaastast arvates keskmiselt 4–6 aastase viitega ning varasematel aastatel on raiete pindala olnud väiksem, erineb antud number jooksvaks aastaks kavandatud uuendusraiate pindalast. Arvestuslangi pindalaga võrdne metsauuenemise pindala saavutatakse seega mõne aasta pärast.

3 Tabelis toodud uuendusraiate pindala 2009–2012 on arvestatud Metsaseaduses toodud meetoodika alusel lähtuvalt metsa vanuselise ja liigilise koosseisu jaotusest; tulenevalt raielankide paigutamise tingimustest ning metsa juurdepääsetavusest on põhjendatud eeldada raiete teostamist 90–95% optimaalsena arvestatust.

Pikaajaliste (10 aastaks) metsa majanduse kavade koostamisega jõuti 2010. aastal seisu, kus need on võimalik 8 metskonnale kinnitada 2011. aasta I poolaasta lõpuks. Kava koostamise protsess pikenes, kuna kava koostamise käigus ilmnis vajadus täiendavateks ülevaatusteks (põllumajanduslike maade kasutusperspektiivid) ja RMK-le lisandunud ülesannete kirjeldamiseks (nt poollooduslike alade hooldus).

Metsaparandustööde kavad on koostatud kõikidele metskondadele aastateks 2010–2014. Pikaajalised (10 aastaks) metsaparandustööde kavad koostatakse koos pikaajaliste metsa-majanduskavadega, seega 2011. aastal kinnitatakse 8-le metskonnale ka metsaparanduse kava.

Metsauuenemise pindala (metsa uuenenuks arvestamise pindala) oli 2009. aastal 6110 hektarit ning 2010. aastal 6610 hektarit. Arengukavaga seatud eesmärk – 8400 hektarit jäi mõlemal aastal täitmata. Põhjus peitub kasutatava moodsiku iseloomus. On ebaotstarbekas võrrelda uuenenud metsa pindala samal aasta raiutud metsa pindalaga, sest metsa uuendusraied ja metsa uuenemine on üksteise suhtes ajalisel nihkes ca 6 aasta võrra. Saamaks objektiivsemat pilti metsauuenemise edukusest, oleks parem kasutada moodsikut, mis võrdleb metsa jooksva aasta uuenemismahtu 6 aasta taguse uuendusraie mahuga. Uuendatud arengukavas on see moodsik muudetud.

Noorendike hoolduse, harvendusraie ja uuendusraie ettevalmistamise osas on eesmärgid mõlemal aastal täidetud. Metsamajanduse valdkonnale anti tööobjekte üle 100% mahus.

4.1.2 Metsamajandus

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
4.1.2.1 Teostatud metsauuenduse maht (ha)	100%	100%	4314	4627
4.1.2.2 Teostatud noorendike hoolduse maht (ha)	100%	100%	12 220	14 121
4.1.2.3 Teostatud harvendusraiate maht (ha)	100%	100%	8618	11 135
4.1.2.4 Teostatud uuendusraiate maht (ha)	100%	100%	7296	8386
4.1.2.5 ⁴ Metsauuenduse keskmine hind (kr/ha)	< 2008. a	< 2009. a	6895	7443
4.1.2.6 Noorendike hoolduse keskmine hind (kr/ha)	< 2008. a	< 2009. a	2360	2527
4.1.2.7 Harvendusraiate keskmine hind (kr/tm)	< 2008. a	< 2009. a	238	236
4.1.2.8 Uuendusraiate keskmine hind (kr/tm)	< 2008. a	< 2009. a	135	137
4.1.2.9 Metsateede nõuetelevastavus	inventuur	80%	44%	50%
4.1.2.10 Metsaõigusnormidele mittevastavuste arv metsa majandamisel (tk)	0	0	1	1

2009. aastaks planeeritud metsauuendustööde maht oli kokku 4385 hektarit. Tegelikult rajati metsakultuure (istutus, külv, LUK istutus, LUK külv) 4314 hektaril – täitsime seatud eesmärgi 98,4% ulatuses. Väiksem kultiveerimise maht oli põhjustatud eelkõige istutusmaterjali nappusest. 2010. aastaks oli metsauuendustöid planeeritud teostada kokku 4535 hektaril, realselt teostati töid 4627 hektaril – seega täitsime seatud eesmärgi 102% ulatuses.

Noorendike hooldamise mahuks oli 2009. aasta esialgses eelarves planeeritud 13 000 hektarit. Seoses 2009. aasta alguse väga halva olukorraga puiduturul vähendati kulude kokkuhoiu eesmärgil nende tööde mahtu 1000 hektari võrra, seades uueks eesmärgiks 12 000 hektarit. 2009. aastal teostati noorendike hooldamist 12 220 hektaril.

2010. aastaks oli noorendike hooldust planeeritud teostada 15 000 hektaril, millest tegime ära 14 121 hektarit (94%). Alatäitmise põhjusteks olid mitmete töövõtjate taganemine oma lepingulistest kohustustest ning erakordselt vara alanud lumerohe talv.

4 Keskliste hindade arvestamisel on 2007. aasta kohta esitatud tegelik ning 2008. aasta kohta eelarves planeeritud hind; metsauuenduse puhul on toodud metsaisutamise keskmine hind. Hindade võrdlemisel lähtutakse edaspidi sarnastele looduslikele tingimustele taandatud püsiv- ehk inflatsioonile korrigeeritud hindadest.

Harvendusraiate osas täideti 2009. aasta eesmärk kõigest 86% ulatuses, kuna keeruline olukord puiduturul sundis esimesel poolaastal vähendama ka harvendusraiate mahtu 80 000 m³ ja 2000 hektari võrra. Teisel poolaastal takistas aasta alguses vähendatud mahtude tagant järele tegemist erakordselt suur sademete hulk.

2010. aastal täideti 11 135 hektariga harvendusraiatele seatud ülesanne täies mahus ning raiate keskmine hind jäi 3% eelarves planeeritust madalamaks.

Uuendusraiate osas täitsime 2009. aastal eesmärgi 87% ulatuses. Planeeritust väiksema teostatud mahu põhjused olid samad, mis harvendusraiegi puhul – puiduturu madalseis esimesel poolaastal ja erakordselt vihmane sügis. 2010. aastal teostatud uuendusraiate mahuga täitsime eesmärgi 100%-liselt.

Kõigi metsateede nõuetele vastavuse inventuur viidi metskondade poolt läbi esmakordselt 2009. aasta sügisel ning uuesti korraldati seda 2010. aasta sügisel. Inventuuride kokkuvõtete tegemisel selgus, et kasutatav meetoodika ja metskondade poolt tehtud inventuur ei anna tõest pilti metsateede seisundist ja hooldus- ning uuendustööde vajadusest. Enne 2011. aasta metsateede inventuuri läbiviimist on metskondadel vaja täpsustada meetoodikat ja läbi viia inventeerijate koolitus.

Metsaõigusnormide rikkumisi oli küll kõigest üks, kuid et veelgi vähendada taoliste rikkumiste esinemise riski, tuleb jätkata juhtimissüsteemi parendamist ning töötajate koolitamist.

4.1.3 Puiduturustus

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
4.1.3.1 Müüdava puidu kogus (mln m ³)	2,5	2,5	2,36	2,65
4.1.3.2 Puidu hind (kr/m ³)	≥ 2008	≥ 2009	514	637
4.1.3.3 Kestvuslepingute osakaal kõigi kaubagruppide keskmisena	75%	80%	79%	86%
sh palgi ja paberipuidu osas		80%		88%
sh küttepuidu osas		50%		52%
4.1.3.4 Lõpplaao müügi osakaal	90%	95%	94%	96%
4.1.3.5 Tarnereklamatsioonide arv	< 0,05%	< 0,05%	0,01%	0,01%
4.1.3.6 Raidmete, kändude ja võsa müük (m ³)	75 000	100 000	20 550	77 170

Puiduturu madalseisu tõttu ei õnnestunud 2009. aasta müügieesmäärke täies mahus saavutada. Esimese kuue kuu jooksul müüdi alla 1 miljoni kuupmeetri ning teise poolaasta jooksul ligikaudu 1,4 miljonit kuupmeetrit puitu. Püsiv nõudlus kõigi kaubagruppide järele tekkis alles neljandas kvartalis.

Nõrga sisenõudluse ja ära kukkunud välisnõudluse tõttu langesid 2009. aastal puiduhinnad viie aasta tagusele tasemele.

Kui 2009. aasta jaanuaris püsis palkide hinnatase veel 2008. aasta mõjul kõrgel, siis järgnevatel kuudel toimus puiduturul märkimisväärne hindade langus. Palkide müügivõimalused ahenesid ja klientidega hakati sõlmima kuuajalisi hinnaleppeid. Kevadel korraldas RMK okaspuupalkide ekspordimüügi, pärast mida hakkas ka kodumaine palgiturg uuesti avanema ja hinnad tõusma, kuid aasta keskmine hind jäi ikkagi oluliselt alla seatud eesmärgi.

Paberipuidu nõudlus vähenes 2009. aasta esimeste kuude jooksul radikaalselt ning teises kvartalis nõudlus sisuliselt puudus. Hinnad langesid tootmise otsekulude tasemele ning müüa oli võimalik vaid vähestele pikaajalist koostööd hindavatele klientidele. Hinnad püsisid madalad kuni aasta lõpuni.

Küttepuidu hind langes samuti ning oli aasta esimesel poolel kohati võrdne raiekuluga, mistõttu müük pidurdus ja laovarud kasvasid. Küttepuidu hinnalangust ei aidanud vältida ka soojus- ja elektrienergia koostootmisjaamade poolt tarbitud kogused. Sügisel hind kergelt tõusis ning see võimaldas aasta alguses kogunenud varud realiseerida.

Kestvuslepingute alusel oli kavandatud müüa 75% kõigi kaubagruppide kogumahust. See maht ületati 2009. aastal tänu pikaajaliste klientide suuremale stabiilsusele võrreldes turu üldise nõudlusega ning võimalusele sõlmida paberipuidu müügiks täiendavaid kestvuslepinguid.

Lõpplaos müügi osakaal oli kavandatud veidi suurem, kuna puitu vahelaost osta soovivate klientide (sh elanikkond kes ostab küttepuitu) hulk on jäänud väiksemaks.

Tarnereklamatsioonide esitamine toimub valdavalt suuliselt (kirjalikult esitati üks reklamatsioon) ning lahendused leiti ilma ametlikku pretensiooni esitamata. 2009. aastal esitatud reklamatsioonide aluseks olev kaubakogus moodustas ca 0,01% müüdud metsamaterjali kogusest.

Raidmete ja võsa müügimaht oli planeeritud väiksem, kuna puiduturu madalseisu tõttu puudus piisav nõudlus. 2009. aasta teisel poolel alustas tööd puiduenergeetikatalitus, mis hakkas sellest materjalist hakkpuitu tootma. Raidmeid realiseeriti üksnes piirkondades, kus hakkpuidu tarbijatega lepinguid sõlmitud ei olnud. Raidmete ja võsa üldkogusest realiseeriti hakkpuiduna ligi 8000 m³ ning raidmetena 12 500 m³.

2010. aastal nõudluse taastumine jätkus ning ostuhuvi kasvas kõigi sortimentide osas. Aasta mahulised müügieesmärgid täideti. Esimese kuue kuu jooksul müüdi metsamaterjali 1,14 miljonit kuupmeetrit ning teise poolaasta jooksul 1,43 miljonit kuupmeetrit.

Nõudluse taastumine tõi kaasa metsamaterjali hinna tõusu, mis ulatus 2010. aastal 24%-ni. Nii kiiret hindade taastumist ei osatud ette näha ning hinnakokkuleppeid sõlmiti peamiselt 1–3 kuu kaupa – see näitab meie klientide konservatiivset hoiakut üldise majanduse taastumise suhtes.

Kõige stabiilsem oli küttepuidu turg, kus hind tõusis kõige vähem. See oli mõnevõrra üllatuslik, kuna taastuvenergia tootmise maht tõusis ja vastavalt suurenesid ka tarbitavad küttepuidu kogused. Sellest hoolimata kergitas küttepuidu hinda kõige rohkem välisnõudlus.

Kestvuslepingute alusel oli kavandatud müüa 80% kõigi kaubagruppide kogumahust. See maht ületati tänu pikaajaliste klientide suuremale stabiilsusele võrreldes turu üldise nõudlusega ning võimele maksta kõrgemat hinda. Alates 2010. aastast jälgitakse eraldi palgi ja paberipuidu ning küttepuidu kestvuslepingute osakaalu.

Lõpplaos müügi osakaal oli kavandatud tasemel.

Tarnereklamatsioone esitati 2010. aastal ca 0,01%-le müüdud metsamaterjali kogusele.

Raidmete ja võsa müügimaht oli planeeritud väiksem, kuna esimesel poolaastal ei õnnestunud külma ja lumerohke talve tõttu kokkulepitud mahus hakkpuitu müüa. Raidmeid realiseeriti üksnes piirkondades, kus hakkpuidu tarbijatega lepinguid sõlmitud ei olnud. Raidmete ja võsa üldkogusest realiseeriti hakkpuiduna ligi 68 016 m³ ning raidmetena 9155 m³.

4.2. Loodushoiu tegevusvaldkond

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
4.2.1 RMK loodusharidusprogrammi läbinud inimeste arv	25 000	28 000	39 395	42 238
4.2.2 Erinevate loodusharidusprogrammide arv	85	120	122	130
4.2.3 Metsakülastuste arv RMK puhke- ja loodushoiu objektidel	850 000	900 000	1 450 000	1 570 000
4.2.4 Külastajate rahulolu (skaalal 1–5)	4,2	4,3	4,1	4,3
4.2.5 Looduse koormustaluvus (indeks)	< lubatav	< lubatav	< lubatav	< lubatav
4.2.6 Kulu külastuskorrale (kr)	48	50	40	38
Metsaandide korjealadest teavitatute arv	10 000		56 500	33 282

RMK arengukavas olevate loodushoiu eesmärkide täitmise näitajad on mõjutatud asjaolust, et alates 2009. aastast korraldatakse külastusi nii puhke- kui ka kaitsealadele. Sellest tulenevalt suurenes oluliselt metsakülastuste arv RMK hallataval territooriumil.

Loodushariduse programmides osalejate arv suurenes võrreldes 2009. aastaga ligi 3000 osaleja võrra seoses üldhariduskoolide jätkuvalt suure huviga pakutava loodusharidusteenuse vastu.

Ka erinevate programmide arv on suurem kui kavandatud seoses kahe 2009. aastal lisandunud looduskeskuse (Emajõe-Suursoo ja Matsalu) täismahus toimima hakkamisega.

Seoses erakordselt sooja suvega 2010. aastal suurenes metsakülastuste arv RMK puhke- ja kaitsealadel võrreldes 2009. aastaga 120 000 külastuskorra võrra.

Külastajate rahulolu (skaalal 1–5) eesmärk on samuti täidetud. Vaatamata 2009. aastal langenud külastajate rahulolu näitajale (4,1) suutis loodushoiuosakond 2010. aastal looduses liikumise võimalusi parandada sedavõrd, et külastajate rahulolu tõusis 4,3 hindepallini (skaalal 1–5).

Külastuskorra maksumuse vähenemine võrreldes kavandatuga on tingitud suuremast külastuskordade arvust ning ennekõike personali efektiivsemast rakendamisest.

2009. aastal lisandunud eesmärk – parendada inimeste teavitamist metsaandide korjealadest – ületas küll algset eesmärki (12 000), kuid oli võrreldes 2009. aasta täitmisega (56 500) 2010. aastal oluliselt väiksem (33 282). Huvitunute arvu vähenemist selgitab teenuse uudsuse ning käivitamisjärgse meediatähelepanu vaibumine ning vastavat teavet kasutavate inimeste grupi selginemine.

4.3 Metsauuendusmaterjali tootmise tegevusvaldkond

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
4.3.1 Metsataimede tootmine (koos AS Eesti Metsataim tootmismahuga) (mln tk)	11	11	14,9	13,4
4.3.2 Metsaseemnevaru hoidmine (kg)	6500	6500	4980	3931
4.3.3 Metsataimekasvatuse kasum	10%	10%	19%	9%
4.3.4 Metsaseemnemajanduse kahjum (mln EEK)	1	1	1,1	1,0

Taimekasvatus

RMK arengukavas on metsataimekasvatuse eesmärgiks toota riigimetsa uuendamise tarbeks 11 miljonit taime. RMK ja AS Eesti Metsataim poolt toodeti 2009. aastal 14,9 miljonit taime ja 2010. aastal 13,4 miljonit taime.

RMK taimlatest realiseeriti:

- 2009. aastal 8,7 miljonit metsataime ja 2010. aastal 7,7 miljonit metsataime.
Puuliigiti oli 2009. aasta realiseerimine vastavalt: 5,2 miljonit kuuse, 3 miljonit männi ja 0,5 miljonit lehtpuutaime. Riigimetsas kasutati neist taimedest 7,37 miljonit taime. Puuliigiti vastavalt 4,16 miljonit kuuse, 2,75 miljonit männi ja 0,46 miljonit lehtpuu taime.
- 2010. aastal realiseeriti puuliigiti vastavalt: 5 miljonit kuuse, 2,2 miljonit männi ja 0,5 miljonit lehtpuutaime. Riigimetsas kasutati neist 7 miljonit taime. Puuliigiti vastavalt 4,39 miljonit kuuse, 2,16 miljonit männi ja 0,43 miljonit lehtpuu taime.

AS Eesti Metsataimest realiseeriti:

- 2009. aastal 5,7 miljonit taime, millest riigimetsa tarbeks kasutati 2,9 miljonit taime (puuliigiti vastavalt 1,48 miljonit kuuse, 0,86 miljonit männi ja 0,25 miljonit kase taime).
- 2010. aastal 6,2 miljonit taime, millest riigimetsa tarbeks kasutati 2,59 miljonit taime (puuliigiti vastavalt 1,08 miljonit kuuse, 1,49 miljonit männi ja 0,27 miljonit kase taime).

Metsataimekasvatuse kasum 2009. aastal oli 3,4 miljonit krooni (19,7% käibest).

Erakordne kasum tekkis tänu kuusetaimede kasvuks soodsatele ilmastikutingimustele aastatel 2007–2008, mille tulemusel müügihõlblike taimede osakaal oli ca 10% suurem kui tavaliselt ning tööjõukulude kokkuhoiust.

2010. aastal oli metsataimekasvatuse kasum 1,4 miljonit krooni (8,6% käibest). Tulevaste perioodide tootmismahud said rajatud planeeritud mahus. Metsataimede müügihinnad vaadeldaval perioodil ei muutunud.

Seemnemajandus

Metsaseemet realiseeriti 2009. aastal kokku 1131 kilogrammi, millest RMK metsakülvideks kasutati 365 kg ja taimlakülvideks 315 kg. Teistele metsaomanikele müüdi 451 kg seemet. 2008. aastaga võrreldes vähenesid seemnete müügi maht ja tulu mõlemad 25% võrra.

2010. aastal realiseeriti metsaseemet kokku 1151 kilogrammi, millest RMK metsakülvideks kasutati 472 kg ja taimlakülvideks 356 kg. Teistele metsaomanikele müüdi 323 kg seemet. 2009. aastaga võrreldes on seemnete müügi maht ja tulu pisut suurenenud. Seemnete väljamüügi hinnad ei muutunud.

Planeeritud metsaseemnete kogust 2009.–2010. aastal ei varutud, kuna vähese käbikandvuse tõttu ei olnud see majanduslikult otstarbekas. 2009. aastal varuti 360 kg ja 2010. aastal 185 kg männi seemet.

Seemnevaru jääk oli 2010. aasta lõpu seisuga 3931 kg (sellest kuuse seemet 1167 kg, männi seemet 2552 kg, arukase seemet 128 kg ja muid seemneid 84 kg).

Männi seemnete varu katab 3–4 aasta riigi metsaseemnete vajaduse ja kaseseemnete varu 3 aasta vajaduse. Probleemne on kuuse seemnete varu, mida ei ole seemnerajooniti piisavalt, kuigi koguseliselt katab see 3 aasta vajaduse.

Seemnemajanduse planeeritud kahjum 2010. aastal oli 1 miljon krooni. Sellest piirist on kinni peetud ning sealjuures on 2009. aastal 1,1 miljonit krooni ning 2010. aastal 1 miljonit krooni kasutatud uute seemlate rajamiseks, hooldamiseks ning seemnevaru haldamiseks.

4.4 Jahimajanduse tegevusvaldkond

Eesmärk	Eesmärk		Täitmine	
	2009	2010	2009	2010
4.4.1 Jahikorralduskavade täitmine	100%	100%	100%	100%
4.4.2 ⁵ Ulukiuuringute arv (tk)	Vastavalt tellimustele	Vastavalt tellimustele	1	2
4.4.3 Õppepäevade arv (tk)	Vastavalt tellimustele	Vastavalt tellimustele	7	1
4.4.4 Kohalike jahimeeste jahikülastuste arv (tk)	3000	3000	3400	2400
4.4.5 Kahjum jahindustegevusest (mln kr)	0	0	2,38	0,98

2009. aastal vähenes RMK hallatavate jahimaade pindala üle 200 000 ha. Alles jäi 6 jahipiirkonda kogupindalaga 160 000 ha. Jahimaakorralduskavades ja kasutusõiguse lubades nõutud kohustused täideti mõlemal vaatlusalusel aastal.

2009. aastal teostati lisaks tavapärasele seirele ja teadusliku uurimismaterjali kogumisele andmete kogumist metskitseasurkonna kohta Kilingi-Nõmme jahipiirkonnas. Korraldati 7 tellitud õppepäeva praktilistes jahinduslikes küsimustes kokku 127 osalejale.

2010. aastal valmistati lisaks tavapärasele seirele ja teadusliku uurimismaterjali kogumisele ette ka projekt metsseasurkonna uurimiseks Kilingi-Nõmme jahipiirkonnas. Korraldati üks tellitud õppepäev praktilistes jahinduslikes küsimustes.

Kohalikele jahimeestele erinevate jahipidamisvõimaluste pakkumise eesmärgil korraldati suurulukite jahilubade enampakkumine Anguse ja Kilingi-Nõmme jahipiirkondades ning pakuti jahipidamisvõimalust ettevalmistatud jahikoha lühiajalise rentimise teenusena kõigis jahipiirkondades. Jätkati RMK jahipiirkondades väikeulukite küttimiseks lubade väljastamist.

⁵ Nimetatud on suuremad, koostöös Metsakaitse- ja metsauenduskeskusega läbi viidavad uuringud: põdrapopulatsioonide analüüs riigile kuuluvatel jahimaadel, uluksõraliste kahjustused okaspuunoorendikes ning ulukiparasiitide seire.

Finantsprognos (mln kr)⁶

	Eesmärk 2009	Eesmärk 2010	Täitmine 2009	Täitmine 2010
TULUD KOKKU	2000	2050	1529	1865
KULUD				
Metsakasvatustööd				
Metsauuendus	69	73	64	57
Noorendike hooldus	48	51	28	35
Harvendusraie	143	152	106	134
Uuendusraie	283	292	254	279
Sanitaarraie	27	28	20	20
Metsaparandus	42	45	47	65
Muu metsakasvatus	16	17	20	76
Metsakasvatustööde kulud kokku	628	657	538	666
Transport	280	297	220	269
Kokku	908	954	759	935
Palk	225	239	169	186
Üldhalduskulud	133	140	84	72
Loodushoid	41	45	42	39
Teadusfond ja stipendiumid	1	1	1	–
Teised metsakasutusviisid	0	0	20	19
Amortisatsioon	100	100	107	136
KULUD KOKKU	1407	1479	1182	1387
Maamaks	75	75	54,6	57,8
Metsatulu /Tulumaks	275	275	143	10,6
Kasum	243	221	149,5	410
Rentaablus	12%	11%	10%	22%
Investeeringud metsaparandus	150	175	77,8	74,6
Investeeringud töövahendid	50	50	14,6	11,3
INVESTEERINGUD KOKKU	200	225	92,4	85,9

⁶ Kulude prognoosil on arvestatud 6% inflatsioonimääraga; kavandatud tulude suurenemine on tingitud jätkuvalt riigi omandis olevate metsamaade kasutuselevõtust ning raidmete/kändude/võsa müügist.

RMK majanduslikuks eesmärgiks on riigitulu teenimine läbi metsa majandamise saaduste müügi ning riigimetsa majandamiseks vajalike tööde teostamise eraettevõtetega võrreldavas ökonoomsuses. RMK majandustulemust mõjutab suurel määral metsast raiutava puidu kogus ning selle eest turul saadav hind. Mõlemad on RMK-st mitte sõltuvad suurused – raiutava puidu koguse määrab kehtivatest normidest tulenevalt Vabariigi Valitsus, puidu hind kujuneb maailmaturul.

RMK 2009.–2010. aasta arengukava koostati 2008. aastal – vahetult enne ülemaailmse majanduslanguse algust. Seetõttu on arengukavas prognoositud tulud ka üsna optimistlikud ning reaalne tulemus mõneti kesisem. Müügimahtude osas õnnestus 2009. aasta plaan täita küll 94%, kuid puidu hind langes samal aastal niivõrd palju, et rahaliselt õnnestus täita üksnes 75% tuluprognosist.

Kulude osas olid 2009. aastal sisseostetavate teenuste ning metsakasvatustööde kulud 16% madalamad, kui arengukavas planeeritud. Üldhalduskuld ja palgakulu olid kokku 29% prognoositust väiksemad, mis tähendab täiendavat kokkuhoidu 105 miljonit krooni suuruses summas. Arengukava 2009. aasta kuluprognos tervikuna täideti 84% ulatuses.

RMK 2009. aasta kasum oli 149,5 miljonit krooni ja jäi tänu loodetust väiksematele tuludele tagasihoidlikumaks, kui arengukavas seatud eesmärk. Saavutatud 10%-ne rentaablus oli võrreldavas suurusjärgus planeerituga.

2010. aasta oli oluliselt edukam, kuna puiduturu nõudlus taastus märkimisväärselt kiiresti ning RMK-l oli võimalus realiseerida piisavas koguses metsamaterjali keskmiselt 24% kõrgema hinnaga kui aasta varem.

Müügiplaan õnnestus arengukava eesmärgiga võrreldes täita küll ainult 91% ulatuses, kuid rentaablus ja kasum ületasid seatud eesmäärke olulisel määral – vastavalt 11% ja 189 miljoni krooni võrra.

2010. aastal suurenesid kulud seoses varumise mahu kasvuga, ühikuhinnad oluliselt ei muutunud. Sisseostetavate teenuste ja metsakasvatustööde kulud olid 2% väiksemad, kui arengukavas prognoositud. Üldhaldus- ja palgakulud olid aga 33% ja 124 miljonit krooni väiksemad. Arengukava 2010. aasta kuluprognos tervikuna täideti 94% ulatuses.

RMK 2010. aasta kasum oli 410 miljonit krooni ning rentaablus 22%.

RIIGIMETSA MAJANDAMISE KESKUSE PERSONALIPOLIITIKA

Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi RMK) personalipoliitika eesmärk on sõnastada personalijuhtimisega seotud põhimõtted ja eesmärgid, toetades sellega RMK arengukavas määratletud strateegiliste eesmärkide saavutamist.

RMK juhatuse eesmärk on juhtida organisatsiooni võttes arvesse omanike taotlusi, klientide soove ja töötajate vajadusi – ainult kõigi kolmega üheaegselt arvestamine tagab RMK tegevuse edukuse.

Inimesed on RMK olulisem ressurss. RMK tegevuse tulemuslikkus ja areng toetub töötajate pühendumisele ja kompetentsusele.

RMK eesmärgid oma inimeste juhtimisel on:

- luua tugeva ühtekuuluvustundega organisatsioon, toetada meie organisatsioonikultuuri, kus hinnatakse avatust, isiklikku arengut, töötaja lojaalsust ja vastutust tulemuste eest;
- tõsta ja hoida RMK kui hinnatud tööandja mainet;
- rõhutada oma töötajate väärtushinnangutena ausust, positiivsust, meeskonnatööd.

Personalipoliitika elluviimises osalevad kõik RMK juhid.

Organisatsiooni kultuuri toetamine – „meie” keskkonna loomine

RMK juhtkond toetab ja kujundab jätkuvalt **avatud, regulaarset ja tõhusat infoliikumist** juhatuse, valdkondade, struktuuriüksuste ning juhi–alluva vahel, eesmärgiga tõhustada koostööd ja suurendada RMK töötajate kokkuuluvuse ehk „MEIE” tunnet. Tugevdame „MEIE” kokkukuuluvustunnet ka korraldades **ühisüritusi** ja infopäevi RMK töötajatele.

Inimeste hoidmine

Töötajate pühendumise saavutamiseks tagame töötajate hea informeerituse nii organisatsiooni eesmärkidest kui jooksvast tegevusest. Hea töökeskkond on meile oluline, soodustame toetava mikrokliima tekkimist töökohtadel (otseste juhi ülesanne). Informatsiooni edastamiseks kasutatakse nii formaalseid kanaleid kui otsest suhtlust. Töötajad ja struktuuriüksused jagavad oma uudiseid ja kogemusi teistega kas vahetu tööprotsessi või RMK siseste kanalite kaudu. Tagatakse valdkondade vaheline infoliikumine ja suhtlus, võimaldamaks „meie”-tunde tekkimisel ja ühtse sisemise kuvandi loomisel RMK-s.

Väärtustame oma töötajaid, tagades töötaja panusele vastava, õiglase ja konkurentsivõimelise töötasu ning motivatsioonipaketi. RMK-s on välja töötatud kõigile töötajatele ühtsed tasustamis-põhimõtted, mille aluseks on ametikohtade hindamine.

Tunnustame suurepäraseid tööd valdkondade talendikamate töötajate poolt ja tutvustame neid organisatsioonisiselt.

Pakume töötajatele erinevaid soodustusi ja hüvesid, mis lähtuvad põhimõttest toetada töötaja tervise ja töövõime säilimist ning toetada isikliku elu olulisi sündmusi. Soodustame tervislikke eluviise, pakkudes võimalusi tervisespordi harrastamiseks selleks loodud spordiklubi kaudu.

Inimeste arendamine

Meie **töötajate arendamine** toimub RMK eesmärkidest ja strateegiast lähtuvalt. Pakume töötajatele arengut läbi koolituste ja arendusprogrammide eesmärgiga, et meie inimesed oleksid **kompetentsed ja kõrge kvalifikatsiooniga**. Töötajatele antakse võimalus areneda koos RMK-ga. Igal töötajal lasub vastutus enda pädevuse eest.

Tagamaks RMK elujõulist arengut viivad juhid töötajatega läbi arengu- ja tulemusvestlusi, et anda hinnang nende töötulemustele ning töösse suhtumisele, selgitada välja koolitusvajadus ja arenguvõimalused. Töötajad saavad **juhipoolse tagasiside**, mis annab ülevaate nii **saavutatud tulemustest** kui **ootustest edaspidiseks**. Koos määratletakse eesmärgid uueks perioodiks. Kui töötaja ülesannetega hakkamasaamine ei ole ootuspärane, antakse võimalus ennast parandada. Kui pikemaajalise töösuhte käigus ilmneb töötaja sobimatus ametikohale või võimetus areneda, peab RMK loomulikult töötaja vabatahtlikku tagasiastumist madalamat kvalifikatsiooni nõudvale tööle või töösuhte lõppemist.

Uute inimeste valik

Võtame RMK „**pereliikmeks**” inimesi, kellel on **meiega sarnased väärtushinnangud** ning kes **on oma valdkonna asjatundjad**. Sõltuvalt ametikohast ja olukorrast tööturul kasutatakse erinevaid otsingumeetodeid. Pakume meie inimestele võimalust RMK siseseks ametikohtade vahel liikumiseks ja tööalaseks arenemiseks ning ootame oma meeskonda ka uusi pereliikmeid läbi avalike konkursside. Avalikest konkurssidest teavitame läbi meie kodulehe ja töökuulutuste. Teeme koostööd metsanduskoolidega, et seeläbi tagada töötajate järelkasv.

Töötajate lahkumine RMK-st

Kõik RMK töötajad on koormatud ja piisava vastutusega. RMK peab loomulikult, et kõik töötajad on koormatud ja piisava vastutusega. Otsese juhi kohustus on hoolitseda selle eest, et ei oleks alakoormatud töötajaid. Kui alakoormatuse korral töötaja või tema otsene juht ei suuda välja pakkuda alternatiivset vastutuse jaotust, mis alakoormatuse likvideeriks ja aitaks kaasa RMK eesmärkide saavutamisele, peab RMK loomulikult, et töökoht likvideeritakse ja ülesanded jaotatakse ümber.

RMK pikaajalised töötajad, kes lahkuvad RMK-st pensionile, korraldatakse väärikas lahkumispidu. Töötajale antakse kauaaegse töö eest RMK juhatuse esimehe tänukiri ja mälestusese ning ühekordne preemia, mille suurus oleneb staažist lähtuvalt kollektiivlepingus sätestatule.

KINNITATUD
RMK juhatuse 07.09.2010
otsusega nr 1-32/75

RIIGIMETSA MAJANDAMISE Keskuse Kvaliteedipoliitika

1. Peame RMK kõigi valdkondade tegevuses oluliseks efektiivsust ja tulemusele orienteeritust.
2. Pakume klientidele lähtuvalt nende soovidest ja arvestades RMK võimalustega kvaliteetseid tooteid ja teenuseid.
3. Taotleme oma tootmistegevuses eraettevõtjatega vähemalt võrdset efektiivsust ja kvaliteeti.
4. Arendame jätkuvalt RMK juhtimissüsteemi ja tagame selle vastavuse ISO 9001 standardi nõuetele.
5. Püstitame mõõdetavad tegevuseesmärgid ja jälgime pidevalt nende täitmist.
6. Juhime oma tegevust hästi toimivate ja põhjalikult kaardistatud protsesside kaudu.
7. Küsime klientidelt tagasisidet meie toodete ja teenuste kvaliteedi kohta ning lähtume sellest tootmise ja tarneahela täiustamisel.

KINNITATUD
RMK juhatuse 07.09.2010
otsusega nr 1-32/76

RIIGIMETSA MAJANDAMISE Keskuse keskkonnapoliitika

1. Juhindume riigimetsa majandamisel õigusaktidest ja täidame FSC ja PEFC säästva metsanduse standardi ja ISO 14001 keskkonnajuhtimisstandardi nõudeid.
2. Kasutame riigimetsa mitmekülgset ning sellisel viisil ja mahus, mis tagab metsa elurikkuse säilimise.
3. Metsaosadel on erinevad kasutuseesmärgid, neid silmas pidades leiame alati keskkonnasõbralikud majandamisvõtted ning tagame nende oskusliku rakendamise.
4. Pöörame erilist tähelepanu märgade metsade kaitsele ning metsaraiete kevad-suvisel perioodil.
5. Lähtudes keskkonna kaitsmise vajadusest kasutame ise ning nõuame ka kõigilt koostöö-partneritelt keskkonnasõbralike töövahendite ja tegevuspõhimõtete rakendamist riigimetsas.
6. Kindlustame riigimetsa jätkuva püsimise, majandades metsa viisil, mis tagab metsa uuenemisvõime ja suurendades metsa juurdekasvu.
7. Kasvatame kohaliku päritoluga elujõulise uuendusmaterjali keskkonnasõbralikul viisil.
8. Oma personali ja partnerite keskkonnateadlikkuse suurendamiseks jagame igakülgset informatsiooni ja korraldame koolitusi.
9. Majandame RMK valduses olevaid kõiki varasid keskkonnasäästlikult.
10. Seome organisatsiooni keskkonnaalase juhtimise muu igapäevase tegevusega läbi ühtse juhtimissüsteemi ja jagame keskkonnaalased ülesanded ja vastutuse kõigi töötajate vahel.

RMK
Viljandi mnt 18b
11216 Tallinn, Eesti
Telefon +372 676 7500
www.rmk.ee

TEKST:
RMK

DISAIN:
DF
www.df.ee

FOTO:
Mati Kose (kaaned)
Jüri Pere (lk 8, 23, 26, 29, 33)
Kaupo Kikkas (lk 14)
Lea Tammik (lk 4, 36, 39)

ŠRIFT:
News Gothic BT.
© 1990–2003 Bitstream Inc.
ja © 2008 ParaType Inc.
Kõik õigused kaitstud.